

Paul-Henri Spaak: vizionarul european cu abilități de convingere

Paul-Henri Spaak 1899 - 1972

Un om de stat european – aceste cuvinte ar putea rezuma îndelungata carieră politică a belgianului Paul-Henri Spaak.

Mințind în legătură cu vârsta, s-a putut înrola în armata belgiană în Primul Război Mondial și a petrecut doi ani în închisorile germane, ca prizonier de război. În al Doilea Război Mondial, de data aceasta în calitate de ministru al afacerilor externe, a încercat în zadar să mențină neutralitatea Belgiei. Împreună cu ceilalți membri ai guvernului, Spaak s-a retras în exil, mai întâi la Paris, iar apoi la Londra.

După eliberarea Belgiei, Spaak s-a alăturat guvernului, ocupând funcția de ministru al afacerilor externe și pe cea de prim-ministru. Încă din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, a elaborat planuri de unificare a țărilor Benelux. După încheierea războiului, s-a implicat în acțiunea de promovare a unificării

Europei, sprijinind Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului și o Comunitate Europeană de Apărare.

Spaak considera că unificarea țărilor prin tratate obligatorii reprezintă cel mai eficient mod de a garanțea pacea și stabilitatea. A avut posibilitatea de a contribui la realizarea acestor obiective ca președinte al primei Adunări Generale a Națiunilor Unite (1964) și ca secretar general al NATO (1957-1961).

Paul-Henri Spaak a contribuit în mod semnificativ la elaborarea Tratatului de la Roma. La conferința de la Messina, din 1955, cele șase guverne participante l-au desemnat președinte al comitetului de lucru care a pregătit tratatul.

Ascensiunea în politica belgiană

Născut la 25 ianuarie 1899, în Schaerbeek, Belgia, Paul-Henri Spaak a fost crescut într-o familie importantă, activă în politica belgiană. Bunicul său, Paul Janson, a fost un membru distins al Partidului Liberal, în timp ce mama sa, Marie Janson, înscrisă în Partidul Socialist, a fost prima femeie care a făcut parte din Senatul Belgiei. De asemenea, a avut și un unchi implicat în politică, Paul-Emile Janson, prim-ministru al Belgiei la sfârșitul anilor '30.

Mințind în legătură cu vârsta, Spaak s-a alăturat armatei belgiene în Primul Război Mondial, însă a fost capturat la scurt timp de

germani, fiind ținut prizonier într-o tabără de război, timp de doi ani. După război, Spaak a studiat dreptul. Tot în aceeași perioadă și-a descoperit pasiunea pentru sport, ajungând chiar să joace în echipa belgiană de tenis, în cadrul turneului de Cupă Davis din 1922.

După ce și-a luat licența în drept, Spaak a lucrat la o societate civilă de avocați din Bruxelles. În 1920 a devenit membru al Partidului Socialist-Laburist din Belgia. A avut o ascensiune rapidă în politica națională, iar în 1938 a devenit prim-ministru al Belgiei. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial a fost ministru al afacerilor externe

În guvernul belgian aflat în exil la Londra. În 1944, când a revenit la Bruxelles, s-a alăturat guvernelor postbelice ocupând funcția de ministru al afacerilor externe și pe cea de prim-ministru. În 1945, Spaak era recunoscut la nivel internațional și a fost ales președinte al primei sesiuni a Adunării Generale a Națiunilor Unite. În 1956, a fost ales secretar general al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) de către consiliul acesteia.

Contribuția adusă Europei

Spaak era celebru pentru talentul său oratoric: știa să se facă ascultat și deținea arta convingerii. Datorită acestor talente și viziunii sale în materie de cooperare europeană, a avut o contribuție deosebită la proiectul de integrare europeană.

Formarea uniunii Benelux

Deși mare parte din Europa căzuse în ruină după cel de-al Doilea Război Mondial, Spaak a întrevăzut o oportunitate de a reface continentul european prin cooperare economică și politică. Războiul i-a demonstrat că este mult mai productiv ca țările să aibă un obiectiv comun decât să se lupte între ele. Spaak este considerat astăzi unul dintre părinții fondatori ai UE deoarece a văzut potențialul unei Europe postbelice unificate, fapt dovedit de formarea uniunii Benelux în 1944.

În timp ce Spaak se afla la Londra, pe continent războiul își arăta forța distrugătoare. Însă Spaak lucra împreună cu colegii săi din Țările de Jos și din Luxemburg la un proiect complet nou și extrem de ambițios. În 1944, a luat naștere Benelux: uniunea vamală dintre Belgia, Țările de Jos și Luxemburg. Ideea era simplă, dar nu mai fusese propusă sau aplicată până în acel moment. Se garanta libera circulație a banilor, persoanelor, serviciilor și bunurilor între frontierele celor trei țări: o sursă de inspirație pentru viitoarea integrare europeană.

Conferința de la Messina

În 1955, în cadrul Conferinței de la Messina a liderilor europeni, Spaak a fost ales președinte al unui comitet (Comitetul Spaak) însărcinat cu pregătirea unui raport privind crearea pieței comune

europene. În timpul Conferinței de la Messina, cele trei state Benelux au propus o relansare a integrării europene bazată pe o piață comună și integrare în sectorul transporturilor și al energiei atomice. „Raportul Spaak” a stat la baza conferinței interguvernamentale din 1956 privind piața comună și Euratom și a condus la elaborarea Tratatelor de la Roma, semnate la 25 martie 1957, prin care se institua o Comunitate Economică Europeană în 1958. Spaak a fost semnatarul tratatului din partea Belgiei.

De-a lungul întregii sale vieți politice, Spaak a fost un adevărat apărător al importanței integrării europene și al independenței Comisiei Europene: „Europa de mâine trebuie să fie o Europă supranațională”, a declarat el pentru a riposta împotriva „Planului Fouchet” din 1962 al președintelui francez de Gaulle, care încerca să blocheze intrarea Marii Britanii în Comunitățile Europene și în același timp să submineze influența sa la nivel supranațional. Spaak a avut în vedere o unitate în special economică. Omul de stat belgian și-a dorit unificarea politică, dar fără a se limita la țările care făceau parte din piața comună. Prin urmare, s-a opus oricărei acțiuni suplimentare până la integrarea economică a Marii Britanii în uniune. S-a retras din politică în 1966 și a murit la Bruxelles în 1972.

Spaak semnând un tratat european în numele Belgiei, în 1965.

Un european devotat

Spaak este descris în cărțile de istorie ca fiind forța motrice a integrării europene. A crezut în proiectul european chiar înainte de inițierea efectivă a vreunei cooperări europene economice și politice. A fost un european devotat și a știut să privească dincolo de granițele propriei țări.